

lari) que no el coneixen i en diuen la *perxellera* (1982).

Mot i problema etimològic interessant molt mereixedor d'estudi i que ningú no ha estudiat. Recorda en un sentit o altre bastants mots ben coneguts: llatí *MĒT*(UL)A 'fita', 'pedra cònica o piramidal' (port. i gall. *mēda* 'garbera'); cèlt. MITOSTO- 'fita de frontera'; francès *meule* 'garbera, munt d'herba'; cast. *almiar* 'paller' (< MEDIALE 'perxa del pal·ler'); ll. TEMO 'perxa' (> bereb. *atemmu* 'paller'); gascò *burguè* 'perxa del pal·ler'; germ. BUWĪŌA 'construcció', 'cúpula' (> BUA-DA, cast. *bóveda*); ll. vg. VOL(VI)TA 'volt, volta'; ¹ romànic (pre-llatí i pre-germ.) MOTTA 'mota de terra', 'turó'; ² ags. *molda* 'cim del cap' (Pok., IEW, 725.5); port. *mouta* 'mata'; cèlt. MULTO- 'moltó, marrà'; *mòlta* 'acció de moldre'. Però cap d'aquests atansaments no ens satisfà ni ens guia gaire: els primers per greus i insalvables obstacles fonètics, els últims per la greu desaparitat semàntica, i bastants d'ells per l'una i l'altra raó alhora.

El problema està necessitat de molta més reflexió i estudi. El costat per on sembla veure's claror és el que deixo apuntat a dalt. El mot ll. vg. *MÖVĪTA 'moguda' està continuat especialment per l'oc. ant. *mòuda* (i variant *mauta*) que designa un toc de senyals, un repic o tocada de trompetes, campanes o corns, cridant a la guerra, a un torneig, a la caça o a aplecs diversos (la missa etc.), i que trobem repetidament en *Flamenca*, així com en les *Cançons de la Crozada* i d'*Aigar* (PSW v, 337b), tots ells textos clàssics del S. XIII; i que avui el *TdF* dona, entre altres formes i matisos, com *mouto* «branle de cloches», aranès *mauta* «brogit que mouen els caçadors d'isard per espantar la caça i obligar-la a sortir de l'amagatall» (*Voc. Aran.*, 83). Això almenys donaria una base per al nostre *mòlta* perfecta des del punt de vista lèxic i fonètic, com sigui que el pas de *out* a *olt* és normal en català.

Visqué en cat., car d'ací ve *remoltar*. Que el mot tendia a aplicar-se a la persecució o atac contra animals o persones ho mostra no sols el llenguatge dels caçadors aranesos, sinó que ja es veu en germen en occità antic: «mais li corn e las trompas e-l gaug cominalers / e-ls repics e las *mautas* e-ls sonetz dels clochiers / --- / fan retendir la vila», *Crozada*, «ausiràs trombas e bozinas / --- / e flaiütz, non ges de pastors, / mai de cels que la *mouta* donon / dels torneis ---», *Flamenca*. ⁴⁵

És evident que només en forma fragmentària coneixem la història del mot en gallo-romànic, i menys en català, però en tenim altres testimonis que proven la seva aplicació a la caça o captura d'animals, entre els quals és conspicu el cast. ant. *muebda* (DECH iv, 169b46-54), i més encara el fr. *meute* (< *muevte) 'canilla de gossos caçadors'; i ens interessa especialment el normand antic *muete* «verge fourchue la quelle on attache les oiseaux appeaux», i també «oiseau que l'on attache vivant pour servir d'appeau», ⁵⁵ que G. Tilander va posar de relleu en l'obra de caça (datada de 1393) *Livre du Roi Modus*, publicada i estudiada per ell (1932); i, en les seves *Glanures* del mateix any, va afegir-hi un fr. *meutir* «remuer la meute, la verge des appeaux» en un text de 1739; alguna altra ⁶⁰

font lexicogràfica francesa (S. XVIII) dona el fr. *meute* amb un sentit semblant (i si fem cas d'una indicació tàcita o taciturna de Jänicke en l'article del FEW vi, iii, 170b13, encara s'usen amb tal sentit *mêt* en un parlar de Flandes i *mute* en el Franc Comtat).

En conjunt em sembla suggerir que, a força d'usar *mövĪTA* com a terme de caça, es va aplicar especialment a vares usades per a la caça d'animals —per al *meutir*—, i aqueixes vares pogueren destinar-se, més tard, alhora per donar una ànima ferma a un pal·ler i per espantar els ocells que acudin al pal·ler o al graner per picar-hi el gra: així ho suggereixen els textos de Vayreda i dels llibres de caça de Tilander. També s'hauria pogut pensar en un trasllat de terreny semàntic, des de 'senyal acústic' a 'senyal visual', d'on les perxes dels pallers que des de lluny es veuen com la millor indicació d'un mas o altra explotació agrícola; però així la idea és més rebuscada, més abstracta, i recolza menys en els fets que coneixem filològicament.

No és que aquest enllaç etimològic no em sembli força persuasiu, però tenint en compte que no és evident i que per a una cosa d'aquesta naturalesa, i un mot d'aquesta àrea, la idea d'un origen pre-romà ens ha de semblar atractiva, no voldria pas descoratjar més recerques en aquest sentit. No descartem la possibilitat d'una base *MOLo-TĀ en relació amb el grup format per l'eslovè *molēti* 'ser prominent', irl. mj. *mul* 'bola, bony', *mul-lach* 'cim, carena' (posser representats en cèltic continental pels noms *Vepo-mulus*, *Victn-mulæ*), alb. *mal* 'muntanya' (cf. l'antic nom illiri *Malontum*); sobre els quals i sobre llur família indoeuropea, es pot consultar Pok., IEW, 721.34, 121.39, 722.3; McBain, s. v. *mül*; VHenry, s. v. *mel*; Loth, *RCelt.* XLIV, 77; Weisgerber, *Spr. der Festlandk.*, 62. No seria, doncs, infundat suposar que el tal *MÖLÖTĀ significués 'cim del pal·ler'.

¹ En aquest el que més ens hi faria pensar és el bearn. *abalut*, *juda* «perche qui maintient le fourrage sur le char», *abalutà* «placer l'abalut sur un char», que suposen una base VOLŪTARE 'remenar', d'on vénen els nostres *avoludar*, *avalotar*, *ESVALOTAR*. — ² Cf., d'aquí, oc. dial. *mouto de fen* «meule de foin entassée dans le fenil».

Moldtiós, V. *molt* *Moltís*, *moltissar*, V. *moldre*

MOLTÓ, del cèltic MOLTON- id., que en forma a penes diferent apareix en l'irl. mj. *molt* i britònic comú MOLT- 'marrà capat' o 'marrà'. □ 1.ª doc.: *mol-tone* 907, *multó* 1157.

«Donare faciamus ad domum Scti. Cucuphati *mol-tone* i aut soldeo I et focacias --- et ipsa tasca et ipsa decima» en un doc. de 953 del *Cart. de Sant Cugat* (I, p. 32). En l'*InuLC* ja es registra «et *mol-tone* uno» en un doc. de 907, «et i quarti de *moltó*» el 974, i molts més de medievals posteriors. Literàriament el tenim ja en Lull: «Abraam hac --- Isac, lo qual volc degollar per fer sacrifici a Déu --- mas Déus tramés un *moltó* a Abraam, d'on féu lo sacrifici, a significar que la humanitat de Jesucrist fo en la creu per reembre lo hu-